

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра відновного правосуддя та
приватної детективної діяльності

07-04-25

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних завдань та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ РОЗСЛІДУВАНЬ»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського)
рівня за спеціальністю 081 «Право»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-методичною
комісією зі спеціальності 081 «Право»
Протокол № 2 від 19 жовтня 2018 р.

Рівне – 2018

Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Методика проведення журналістських розслідувань» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 081 «Право» денної та заочної форм навчання / О. І. Юхимець, О. В. Курсик. – Рівне : НУВГП, 2018. – 20 с.

Укладачі: О. І. Юхимець, асистент кафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності; О. В. Курсик, асистент кафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності

Відповідальний за випуск В. І. Гришко, кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завкафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності

Зміст	
Передмова.....	3
1. Опис навчальної дисципліни та її структура.....	3
1.1. Опис навчальної дисципліни.....	3
1.2. Тематика практичних занять.....	5
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностик.....	6
1.4. Критерії та шкала оцінювання.....	6
2. Плани практичних занять.....	8
3. Самостійна робота студентів.....	16
4. Рекомендована література.....	18

Передмова

«Методика проведення журналістських розслідувань» передбачає формування у студентів вміння виявляти потаємні пружини гострих суспільних (економічних, політичних, соціальних, моральних, екологічних) проблем, справжні причини існування яких старанно приховуються від широкої громадськості владними, політичним та іншими впливовими колами; розкривати корупцію, порушення закону і зловживання владою та інформацію, раніше з різних причин невідому суспільству або яку навмисно приховують.

Дисципліна «Методика проведення журналістських розслідувань» покликана ознайомити студентів з концепцією, системою основних понять, з принципами і видами журналістських розслідувань, виробити навички пошуку, визначення методики осмислення інформації, аналізу й оцінки явищ із різних сфер життя суспільства у процесі розслідування. Вона розглядає фактори, що визначили бурхливий розвиток журналістських розслідувань у сучасному світі, їхню роль у становленні громадянського суспільства в Україні. На практичному матеріалі досліджено мету, засоби, принципи, умови і форми існування цього виду журналістської діяльності, перспективи розвитку й особливості адаптації закордонного досвіду в українських умовах.

1. Опис навчальної дисципліни та її структура

1.1. Опис навчальної дисципліни

Мета курсу – формування теоретичних знань та практичних навичок поетапного проведення журналістського дослідження під час проведення підготовки правових та журналістських матеріалів, радіо- та телепередач.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з теоретичними та практичними рекомендаціями журналістам-розслідувачам щодо їхньої роботи, правовими засадами роботи журналістів-розслідувачів;
- навчити практично планувати журналістське розслідування, працювати з джерелами інформації і методам її збору;

- представити можливості, які перед журналістами розслідувачами відкривають нові медіа.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- різницю між журналістським розслідуванням і дослідженням, між журналістським розслідуванням і розслідувальною журналістикою;

- основні історичні етапи і ключові досягнення розслідувальної журналістики;

- предмет розслідування в журналістиці, його види й особливості;

- основні методи пізнання дійсності, якими користується журналіст у процесі проведення розслідувань;

- особливості організації й основні етапи проведення журналістських розслідувань;

- усі типи розслідувань, які практикують у сучасних ЗМІ;

- принципи створення тексту журналістського розслідування;

- ключові джерела інформації, якими можна скористатися у процесі розслідування;

- найважливіші правові, адміністративні, професійні перепони, що виникають перед журналістом, який проводить розслідування;

- морально-етичні обмеження під час проведення журналістського розслідування;

- усі засоби забезпечення журналіста-розслідувача під час виконання службових обов'язків.

уміти:

- вільно оперувати термінологією, історичними фактами і прикладами, що стосуються журналістського розслідування;

- обирати продуктивні напрямки для здійснення пошукової діяльності й конкретні теми для розслідувань;

- ефективно застосовувати найважливіші методи пізнання дійсності для збору й аналізу інформації;

- організувати і провести пошук та збір інформації, опрацювати здобуті дані, розробити гіпотезу і довести її істинність чи хибність;
- написати якісний, доступний і переконливий текст розслідування;
- оминати очевидні перешкоди на шляху проведення розслідування, вчасно виявляти й мінімізувати вплив прихованих перепон;
- дотримуватись усіх морально-етичних приписів журналістики під час збору та опрацювання інформації та у процесі написання матеріалу;
- забезпечити особисту, інформаційну, майнову та юридичну безпеку журналістського розслідування.

1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Журналістське розслідування як жанр і як вид творчої діяльності	2	
2.	Початок роботи над журналістським розслідуванням	2	1
3.	Технологія розслідування: від місця події до епіцентру явища.	2	1
4.	Організація робочого процесу.	2	2
5.	Аналітична діяльність журналіста інвестигейтора.	2	2
6.	Від аналітики до композиції.	2	
7.	Особливості журналістського розслідування на тему «замовне вбивство».	2	
8.	Особливості журналістського розслідування на тему дотримання прав людини в Україні.	2	
	Всього	16	6

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться за формами:

- оцінювання роботи студента на лекціях;
- усного опитування на практичних заняттях, оцінки розв'язання ситуаційних завдань та участі в обговоренні проблемних питань;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Методика проведення журналістських розслідувань» є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних занять;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

- 0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру ;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкала оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відміно Добре
82-89 балів	
74-81 балів	Задовільно
64-73 балів	
60-63 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання
35-59 балів	
1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль I

Змістовний модуль 1. Журналістське розслідування як жанр і як вид творчої діяльності

Тема 1. Журналістське розслідування як жанр і як вид творчої діяльності.

План заняття

1. Загальні тенденції розвитку сучасного видавничого бізнесу в Україні та світі.
2. Новітні тенденції в журналістиці України.
3. Формування редакційної політики видання.
4. Місце і роль журналістського розслідування в сучасній журналістиці.
5. З чого складається гарний журналіст.
6. Журналістське розслідування як вид контроверсійної журналістики.
7. На які запитання відповідає журналістське розслідування. Користь для суспільства від цього виду діяльності.
8. Розслідування по-українськи. Розслідування по-західному. Журналіст: інвестигейтор, розслідувач, слідчий.
9. Види журналістського розслідування.
10. Межі жанру. Межі діяльності.

Запитання для самоконтролю:

1. Що таке журналістське розслідування, які його родові ознаки і специфіка?
2. До якої групи жанрів воно належить?
3. І чи жанр це взагалі, якщо в ході розслідування журналістові доводиться брати інтерв'ю, зіставляти й аналізувати факти, вибудовуючи власну концепцію явища, а також вести репортаж з місця подій?
4. Місце ЖР в системі публіцистичних жанрів
5. Зарубіжні теоретики й практики мас медіа про завдання та новітні форми ЖР.

Завдання до теми:

1. Продумати десять тем для власного ймовірного журналістського розслідування. Скласти пояснювальну записку (обґрунтування) по кожній з тем;
2. Визначити поняття «дослідження» і «розслідування», визначити спільне й відмінне;
3. Знати обставини, які спонукали появу журналістського розслідування як жанр.

Список літератури, рекомендованої до теми:

1. Глушко О. К. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник \ 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ : Арістей, 2006. 144 с.
2. Берлин Майкл. Краткое руководство по проведению журналистского расследования. *Издательство: National Press Institute*. 2000. URL: <http://molvar.narod.ru/lib.htm>
3. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / за заг.ред В.Ф. Іванова. Київ : Академія Української преси, 2004. 262 с.

Тема 2. Початок роботи над журналістським розслідуванням.

План заняття

1. Підходи до теми.
2. Класифікація джерел інформації (загальна характеристика).
3. Фактор часу для процесу збирання інформації.
4. Фактор бюджету.
5. Планування роботи, виходячи з розподілу інформаторів за «колами».
6. Елементи інших жанрів у майбутньому творі.
7. Світові журналістські спільноти (оглядово).

Запитання для самоконтролю:

1. Які етапи роботи журналіста з розслідування обраної проблеми?
2. Назвіть вимоги до інтерв'ю як до важливої складової в журналістському пошуку

3. Як фактор бюджету впливає на початок роботи над журналістським розслідуванням?

4. Як фактор часу впливає на процес збирання інформації?

5. На якій основі відбувається розподіл інформаторів?

Завдання до теми:

1. Укладіть таблицю класифікації джерел інформації.
2. Укладіть таблицю «Світові журналістські спільноти»

Список літератури, рекомендованої до теми:

1. Гід журналіста. Збірка навчальних матеріалів, складена за французькою методикою вдосконалення працівників ЗМІ. Київ : ІМІ, 1999.

2. Глушко О.К. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник \ 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ: Арістей, 2006. 144 с.

Тема 3. Технологія розслідування: від місця події до епіцентру явища.

План заняття

1. Робота з документацією. Контакти з джерелами інформації першого кола. Опрацювання порядку зустрічей. Місце події. Архівація документів;

2. Правила ведення блокноту. Диктофон, інша техніка для фіксації інформації;

3. Від дозволеного до неприпустимого. Етика під час збирання інформації.

4. Різниця між журналістами та тими, хто керується в своїй діяльності Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність»;

5. Перевірка інформації. Перевірка джерел інформації.

Запитання для самоконтролю:

1. Які методи фіксації інформації вам відомі?
2. Назвіть методи перевірки інформації?
3. Назвіть методи перевірки джерел інформації?
4. За яких умов можна здійснювати відео фіксацію інформації?

5. Які порушення етичних норм є неприпустимими під час збирання інформації?

Завдання до теми:

1. Розробити власну форму фінансової звітності щодо реалізації видатків (фактичних витрат) на проведене розслідування;

2. Опрацювати Закон України «Про інформацію», знати види інформації, проаналізувати власні можливості під час ведення розслідування: допустимі шляхи отримання інформації (межі власної наполегливості).

Список літератури, рекомендованої до теми:

1. Глушко О.К. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник \ 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ: Арістей, 2006. 144 с.

2. Еверет Девід. Навчальний посібник репортера. Київ: IREX ПроМедіа, 1999.

3. Етичні засади роботи журналіста: західний досвід. Київ : ІМІ, МО захисту свободи слова «Репортери без кордонів», 2002. 80 с.

4. Журналістське розслідування. Матеріали семінару, проведеного 30.10-1.11 2000 року в Києві Інститутом масової інформації та Паризьким центром підготовки та вдосконалення журналістів.

Тема 4. Організація робочого процесу.

План заняття

1. Погляд на предмет дослідження. Стереоскопічний ефект в журналістиці (коли предмет видно більш ніж з одного боку).

2. Елементи інформації, яка являє собою інтерес для дослідника (журналіста-інвестигейтора).

3. Фактор часу для процесу обробки інформації; як не перетворитися в «колекціонера» фактів.

4. Основні принципи інформаційної роботи журналіста-інвестигейтора.

5. Відмінність журналістського розслідування від наукової праці.

6. Графік падіння цінності інформації в залежності від часу.
7. Підходи істориків до написання журналістського (дослідницького) матеріалу.
8. Поняття наукової організації праці журналіста-інвестигейтора.

Запитання для самоконтролю:

1. Якими є середні норми падіння цінності інформації?
2. В чому полягає стереоскопічний ефект в журналістиці? Завдяки чому можна його досягнути?
3. Наукові підходи під час журналістського розслідування.

Завдання до теми:

1. Укладіть порівняльну таблицю «Спільне та відмінне в роботі науковця та журналіста»

Список літератури, рекомендованої до теми:

1. Глушко О.К. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник \ 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ: Арістей, 2006. 144 с.
2. Поздняков Е. Н. Защита объектов. Москва, 1997.
3. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості. Львів : Паіс, 2004.

Змістовний модуль 2. Аналітична діяльність журналіста

Тема 5. Аналітична діяльність журналіста інвестигейтора.

План заняття

1. Твердження про те, що «факти нічого не варті».
2. Процес розкриття значення фактів (добір фактів, оцінка фактів, їхнє тлумачення, висунення гіпотези, пояснення, висновки).
3. Фактор серендіпіті; мистецтво приходити до важливих висновків на підставі недостатніх даних.
4. Інформаційна робота на перспективу (відповідь на запитання: «Що робиться?», «Що можуть зробити?», «Які мають наміри?»).

5. Вивчення можливостей об'єкта дослідження; різниця між можливостями та намірами.

6. Віднайдення та вивчення уразливих місць об'єкта дослідження, а також його потенційних можливостей.

7. Застосування наукових методів; основні етапи аналітичної діяльності.

Запитання для самоконтролю:

1. Поєднання фактів та аналітики як процес творчого мислення.

2. У чому полягає суть першої стадії процесу творчого мислення (накопичення знань та відомостей)?

3. Що передбачає осмислення матеріалу?

4. Чому необхідна перевірка висновків?

5. У чому полягає різниця між можливостями та намірами?

Завдання до теми:

1. Укладіть схему «Чотири стадії творчого мислення у взаємодії з сімома етапами інформаційної роботи».

2. Укладіть таблицю «Основні етапи аналітичної діяльності»

Список літератури, рекомендованої до теми:

1. Глушко О. К. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник \ 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ: Арістей, 2006. 144 с.

2. Симонсон Дж., Маккол Г. Как защитить вашего ребенка от преступников. Санкт-Петербург, 1995.

3. Константинов А. Журналистские расследования. История метода и современная практика. Санкт-Петербург : Издательский дом «Нева», 2003.

Тема 6. Від аналітики до композиції.

План заняття

1. Шість типів журналістів-дослідників.

2. Використання методів суспільних наук в інформаційній роботі. Аналогія як метод (від відомого до невідомого). Аналогія та відсотковий метод. Використання окремих випадків як метод інформаційної роботи.

3. Перевірка фактів, що стали основою матеріалу. Вірогідність та достовірність.

4. Невірогідність. Кореляція та співпадіння. Буквенно-цифрова система, що виражає достовірність фактів.

5. Передбачення та п'ять основних факторів, що обумовлюють його успішність; три загальних принципи передбачення, що застосовуються для будь-якого випадку.

6. Вибір композиції майбутнього матеріалу. Початок. Заголовок. Стиль. Образні засоби.

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте один із типів журналістів-дослідників.

2. Від чого залежить вибір композиції майбутнього матеріалу?

3. Назвіть три загальних принципи передбачення, що застосовуються для будь-якого випадку.

Завдання до теми:

1. В друкованих та електронних (інтернет) ЗМІ віднайти по кілька найбільш вдалих заголовків. Запропонувати власні. Обґрунтувати. Проаналізувати відповідність заголовка темі матеріалу та об'єкту дослідження.

Список літератури, рекомендованої до теми:

1. Глушко О. К. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник \ 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ : Арістей, 2006. 144 с.

2. Константинов А. Журналистские расследования. История метода и современная практика. Санкт-Петербург : Издательский дом «Нева», 2003.

Тема 7. Особливості журналістського розслідування на тему «замовне вбивство».

План заняття

1. Рівні співпраці журналіста з представниками правоохоронних органів.

2. Вивчення особи потерпілого (жертви); основні засади віктимологічного аналізу.

3. Вивчення особи ймовірного злочинця. Домисел. Вимисел. Передбачення.

4. Безпека журналіста (основні правила) під час роботи над журналістським розслідуванням на тему замовного вбивства.

5. Етичні засади діяльності журналіста.

Запитання для самоконтролю:

1. Які нормативно-правові акти визначають рівні співпраці журналіста з представниками правоохоронних органів?

2. Чому журналіст, який проводить журналістське розслідування на тему замовного вбивства повинен піклуватися про власну безпеку?

3. Які етичні засади у діяльності журналіста Ви вважаєте основними? Чому?

Завдання до теми:

1. Основні характеристики особи, яка вчиняє вбивство на замовлення (кримінологічний аналіз).

2. Дослідити (інтернет-ресурс), які вбивства на замовлення (розкриті та нерозкриті) були вчинені в Україні за останні три роки.

3. Створити власну схему (матрицю) збирання інформації щодо факту вбивства на замовлення.

Список літератури, рекомендованої до теми:

1. Глушко О. К. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник \ 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ : Арістей, 2006. 144 с.

2. Константинов А. Журналистские расследования. История метода и современная практика. Санкт-Петербург: Издательский дом «Нева», 2003.

Тема 8. Особливості журналістського розслідування на тему дотримання прав людини в Україні.

План заняття

1. Стан дотримання та захисту прав людини в Україні та за кордоном.

2. Державні та недержавні органи, що опікуються правами людини в Україні як джерела інформації.

3. Особливості співпраці журналістів з правоохоронними органами.

4. Правоохоронні органи як порушники прав людини.

5. Конroversійність думок; інтерв'ю з порушниками, потерпілими, свідками.

6. Дотримання етичних норм під час підготовки журналістського розслідування на тему дотримання та захисту прав людини.

Запитання для самоконтролю:

1. Стан дотримання прав людини правоохоронними органами України, загальна характеристика.

2. Стан дотримання прав людини в пенітенціарних закладах України, загальна характеристика.

3. Стан дотримання прав дитини в Україні, загальна характеристика.

4. Проблема торгівлі людьми та людськими органами в Україні, загальна характеристика.

5. Омбудсменська діяльність в Україні, загальна характеристика.

Завдання до теми:

1. Створити власну схему (матрицю) збирання інформації щодо фактів порушення прав людини (дитини).

Список літератури, рекомендованої до теми:

1. Глушко О. К. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник \ 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ : Арістей, 2006. 144 с.

2. Константинов А. Журналистские расследования. История метода и современная практика. Санкт-Петербург : Издательский дом «Нева», 2003.

3. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота сприяє кращому засвоєнню студентами матеріалу з навчальної дисципліни «Методика проведення журналістських розслідувань» та формуванню у них навичок та вмінь отримати додаткові знання.

Формами самостійної роботи студентів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання літератури, що пропонується до вивчення за темами навчальної дисципліни;
- підготовка до практичних (семінарських) занять, виконання завдань по темах практичних;
- робота в інформаційних мережах;
- вибір теми, розробка плану та написання реферативної роботи.

Результативність самостійної роботи оцінюється під час заслуховування та обговорення та захисту рефератів, поточного модульного контролю знань, перевірки письмових відповідей та підсумкового оцінювання успішності студентів.

Перелік тем для рефератів

1. Визначення, дефініція, предмет та тематика розслідувань.
2. Нові медіа: особливості, виклики та можливості для журналістів.
3. Світовий досвід використання інструментів нових медіа в журналістських розслідуваннях.
4. Правові засади роботи журналіста розслідувача.
5. Схема журналістського розслідування.
6. Методи збору інформації під час розслідування.
7. Спостереження – виклики, загрози, етичні дилеми.
8. Робота з документами – особливості використання документів.
9. Робота з людьми – техніка інтерв'ю.
10. Особливості генерального інтерв'ю.
11. Джерела інформації та методика роботи з ними.
12. Відкриті джерела документальної інформації в мережі Інтернет. Особливості пошуку та використання.
13. Пошук інформації про особу в Інтернет.
14. Соціальні мережі як джерело інформації.
15. Правоохоронні органи як джерела інформації:
16. Професійні та етичні стандарти в журналістських розслідуваннях.
17. Таємниця розслідування.

18. Ризики та забезпечення безпеки журналістів та джерел інформації.
19. Захист джерел інформації.
20. Методика аналізу та систематизації інформації зібраної під час розслідування.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Прилюк Д. Теорія і практика журналістської творчості. Київ : Вища школа, 1973. 271 с.
2. Берндорф Г. Р. Шпионаж. С немецкого. Москва: Советский писатель, Олимп, 1991. 128 с.
3. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / за заг.ред. В.Ф.Іванова. Київ : Академія Української преси, 2004. 262 с.
4. Воеводин А. И. Стратегемы – стратегии войны, манипуляции, обмана. Издание второе дополненное. Москва : Белые альвы, 2003. 256 с.
5. Гід журналіста. Збірка навчальних матеріалів, складена за французькою методикою вдосконалення працівників ЗМІ. Київ : ІМІ, 1999.
6. Глушко О. К. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник \ 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ : Арістей, 2006. 144 с.
7. Еврет Девід. Навчальний посібник репортера. Київ : IREX ПроМедіа, 1999.
8. Етичні засади роботи журналіста: західний досвід. Київ : ІМІ, МО захисту свободи слова «Репортери без кордонів», 2002. 80 с.
9. Журналістське розслідування. Матеріали семінару, проведеного 30.10-1.11. 2000 року в Києві Інститутом масової інформації та Паризьким центром підготовки та вдосконалення журналістів.
10. Поздняков Е. Н. Защита объектов. Москва, 1997.
11. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості. Львів.: Паіс, 2004.

12. Симонсон Дж., Маккол Г. Как защитить вашего ребенка от преступников. Санкт-Петербург, 1995.
13. Константинов А. Журналистские расследования. История метода и современная практика. Санкт-Петербург : Издательский дом «Нева», 2003.
14. Маларек В. Викривання фактів. Суть та практика журналістського розслідування. Київ, 1999.
15. Мурікан Ж. Журналістське розслідування. Київ : ІМІ, 2003.
16. Техніка інтерв'ю. Київ: Міжнародний фонд «Відродження», 2000. 120 с.
17. Практичні поради журналістам, які відстоюють принципи свободи слова. Київ: ІМІ, 1998.
18. Приступенко Т. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації. Київ: Інститут журналістики, 2004.
19. Антонян Ю. М., Еникеев М. И., Эминов В. Е. Психология преступника и расследования преступлений. Москва, 1996.
20. Шалий О. Технологія журналістського розслідування. *Законодавчий бюлетень для засобів масової інформації*. 1998. №4.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

21. Берлин Майкл. Краткое руководство по проведению журналистского расследования. *Издательство: National Press Institute*. 2000. URL : <http://molvar.narod.ru/lib.htm> (дата звернення: 19 жовтня 2018 р.).
22. Електронна бібліотека Інституту журналістики URL : <http://journalib.univ.kiev.ua> (дата звернення: 19 жовтня 2018 р.).
23. Єльцов О. Дослідницька журналістика на телебаченні: пошуки зупинено на півдорозі URL : http://www.telekritika.ua/teleprogram/2008-04/11/37803?theme_page=130&. (дата звернення: 19 жовтня 2018 р.).
24. Копчак Б. Журналістські розслідування в Україні. *Український журнал*. 2007. № 12. URL: Режим доступу:

Національний університет
водного господарства
та природокористування

<http://ukrzurnal.eu/ukr.archive.html/126> (дата звернення: 19 жовтня 2018 р.).

25. Від журналістських розслідувань до журналістських досліджень. URL: <http://www.telekritika.kiev.ua/articles/173/0/6845/> (дата звернення: 19 жовтня 2018 р.).

26. Глушко О. К. “Вищий пілотаж” журналістики. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1446>

Національний університет
водного господарства
та природокористування